

РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА КОСОВО И МЕТОХИЈА УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ - ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ПРИШТИНА - КОСОВСКА МИТРОВИЦА			
ПРИМЉЕНО		09.02.2024. ГОДИНЕ	
БРОЈ	ПРИЛОГ	ВРЕДНОСТ	
0815	20	1	1

ИЗВЕШТАЈ МЕНТОРА О ЗАВРШНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

- Име, име једног родитеља, презиме
Мирјана, Драгиша, Бојовић
- Датум рођења, општина, Република:
29.06.1986. године, Приштина, Република Србија
- Година уписа на мастер академске студије права
школска 2022/2023

II НАСЛОВ МАСТЕР РАДА

Поглавље 23 у преговарачком процесу са Европском унијом-судска власт у демократском друштву

III ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА

Мастер рад кандидаткиње Мирјане Бојовић под насловом: Поглавље 23 у преговарачком процесу са Европском унијом-судска власт у демократском друштву, обима је 74 страна компјутерски обрађеног текста. Текст је писан ћириличним писмом, фонт Times New Roman, величина слова 12, проред 1,5.

Структуру рада чини осам поднаслова-засебних тематских целина, укључујући Садржај, Уводна разматрања, Закључна разматрања и Списак коришћене литературе.

У **Уводним разматрањима (Првом поднаслову)** кандидаткиња указује на значај преговарачког процеса са Европском унијом, дефинишући га као процес који укључује сложено испитивање правних, политичких и институционалних оквира земље кандидата. Међу бројним поглављима, Поглавље 23 истиче као кључно, којим се наглашава значај независног и ефикасног правосуђа у неговању демократских вредности. У Уводу кандидаткиња дефинише циљ и основну хипотезу истраживања који се огледа у следећој поставци: ако је систематски спроведен ревидирани Акциони план за Поглавље 23, који је фокусиран на правосуђе и основна права, то ће у Републици Србији допринети унапређењу правосудног система земље, заштити основних права и укупном напретку ка европским интеграцијама.

Други поднаслов односи се на Преговоре о приступању Републике Србије Европској унији и у њему је садржано пет посебних поднаслова кроз које кандидаткиња упознаје са основама преговарачког процеса уопште, а затим и кроз садашње стање преговарачког процеса са Републиком Србијом. У овом делу дат је

јасан и детаљан преглед свих поглавља у преговарачком процесу, уз назнаку да је 2020. године измењена методологија преговарачког процеса, и да се она сада базира на кластерима путем којих је дефинисан скуп сродних поглавља која се отварају заједно, уместо да се отварају појединачна поглавља, што је раније био случај.

У трећем поднаслову дат је историјски преглед идеје о подели власти и упоредноправни приказ организације судске власти у Европи. Историјски развој идеје о раздвајању судске власти одражава еволуцију од раних правних традиција до софистицираних правних система данашњице. У овом делу кандидаткиња истиче значај Џона Лока који је развио је дуалистичку теорију о подели власти на законодавну и извршну, али и Шарла Монтескјеа који је потом усавршио ову теорију издвајањем судске власти као посебне треће власти, узимајући Енглеску као пример. Овај поднаслов носи назив: Судска власт у демократском друштву.

Четврти поднаслов односи се на Право Европске уније и у њему централно место заузима појам *acquis communautaire*, као опсежан скуп закона, прописа и принципа којих се државе чланице придржавају и које усвајају. У оквиру преговора о приступању Унији, детаљна ревизија *acquis*-а је императив како би се проценила усклађеност земље кандидата са европским стандардима. Унутар *acquis communautaire*, Поглавље 23 се појављује као фокусна тачка посвећена правосуђу и основним правима. У овом поднаслову размотрени су основни принципи и вредности Европске уније, као и кључне директиве и прописи који се односе на ово поглавље.

У Петом поднаслову кандидаткиња излаже Компаративну анализу правосудних система у државама чланицама. Кроз овај поднаслов она идентификује примере најбоље праксе, истичући значај транспарентности и одговорности, односно изградњу поверења јавности, обуке и професионалног развоја, иницијатива за развој е-правосуђа, као и значај алтернативног решавања спорова у циљу побољшања приступа правди.

У Шестом поднаслову анализирано је садашње стање реформе правосуђа. Посебан значај у том смислу има референдум одржан у јануару 2022. године, који је као обавезна фаза био неопходан за измену Устава Републике Србије из 2006. године, и доношење Акта о промени Устава, односно уставних амандмана којима је извршена реформа правосуђа у складу са преговарачким Поглављем 23. Реформа је значила оснивање Високог савета судства и Високог савета тужилаштва, као два

стручна и независна тела задужена за именовање судија и тужилаца. Ова тела основана су 8. маја 2023. године, а за њихово формирање за основни циљ има повећање аутономије правосуђа.

Седми поднаслов носи назив: Принципи и основне вредности квалитетног правосуђа. У овом поднаслову кандидаткиња даје препоруке за даље кораке које треба предузети у циљу пружања квалитетне правне заштите, ефикасног одвијања судских поступака и повећања економичности поступака који се пред судовима воде. У том смислу она указује на значај наставка сарадње са државама чланицама Европске уније, међународним организацијама и правним стручњацима, учешће у програмима прекограничне обуке у правосуђу, размену најбољих пракси и ангажовање у узајамним проценама које могу пружити драгоцене увиде и смернице за даље реформе. У претходној деценији, Република Србија је пролазила кроз бројне реформске процесе у области правосуђа који су се, пре свега, одвијали кроз спровођење вишегодишњих стратешких докумената – Националне стратегије реформе правосуђа за период 2006–2011, Националне стратегије реформе правосуђа за период 2013–2018 и пратећег Акционог плана и Акционог плана за Поглавље 23. Влада Републике Србије је 27. априла 2016. године усвојила Акциони план за Поглавље 23. У процесу израде Акционог плана за Поглавље 23 у 2016. години, преговарачка група за Поглавље 23 следила је принципе пуне транспарентности и инклузивности. Процес ревизије овог Акционог плана следи исти пут поштујући исте принципе. Ревидирани Акциони план за поглавље 23 по коме се поступа од 2018. године, служи као путоказ за решавање идентификованих недостатака и усклађивање са међународним стандардима.

У последњем поднаслову, односно у **Закључним разматрањима**, закључује се да удубљивање у основне принципе и вредности на којима се заснива преговарачки процес открива сложен процес потребних правних и институционалних промена у циљу достизања стандарда и вредности Европске уније. У суштини, Поглавље 23 представља критичну тачку у преговарачком процесу, која захтева да Република Србија мора да управља, предузима иницијативу и координира активностима на сложеном терену правних, институционалних и културних трансформација.

IV ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА РАДА

Значај делова рада у односу на рад у целини је пажљиво избалансиран. Сваки део брижљиво је припремљен и доприноси квалитету рада у целини.

V ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ РАДА И ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања имају аналитички и практични значај, с обзиром да је на једном месту, у оквирима овог рада, дат аналитички приказ истраживане теме која се односи на преговарачко Поглавље 23 у процесу приступања Европској унији.

VI КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Мастер рад под насловом: **Поглавље 23 у преговарачком процесу са Европском унијом-судска власт у демократском друштву** испуњава формалне и материјалне критеријуме које захтева ова врста рада, а уједно и захтеве друштвене оправданости и практичног значаја изабране теме истраживања. Аналитичким приступом, уз поштовање научних стандарда примерених овој врсти рада, кандидаткиња је успела да нас упозна са бројним изазовима који се намећу везано за Поглавље 23, идентификујући неуралгичне тачке у процесу приступања Европској унији.

VII ПРЕДЛОГ

На основу вредносне анализе садржаја и укупне оцене мастер рада, ментор предлаже да се извештај о завршеном мастер раду под насловом: **Поглавље 23 у преговарачком процесу са Европском унијом-судска власт у демократском друштву** усвоји, и кандидаткињи Мирјани Бојовић одобри јавна одбрана мастер рада.

09.02.2024. године

МЕНТОР
Проф. др Јелена Беловић